No. 131.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK
NIEUWS- BLAD.
Dingsdag 4 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten October.

Heden wordt er op de Tuilerien een kabinetsraad gehouden.

— De vijfde verjaardag van het ministerie van 29 October, is eergisteren op St. Cloud met een feestmaal gevierd, waarop al de leden van het kabinet tegenwoordig waren. Dit ministerie bestaat intusschen niet meer uit dezelfde leden als bij bij deszelfs komst aan de zaken. Een zijner leden, de heer *Humann*, is overleden; de heeren *Duperré* en *Villemain* zijn afgetreden om redenen van gezondheid, en de heer *Teste* om plaats te nemen in het hof van cassatie. Zij zijn vervangen geworden door de heeren *Lacave Laplagne*, *de Mackau*, *de Salvandy* en *Dumon*.

Bij eene koninklijke ordonnantie van denzelfden dag, zijn de ministers van justitie en eerdienst (*Martin*, du Nord) en van marine (*de Mackau*) tot grootkruis van het legioen van eer bevorderd geworden.

— De bijzondere briefwisseling der hoofdstad verzekert, dat de aftreding van den maarschalk *Soult* zeker is, dat hij zelfs de portefeuille als president van den raad van ministers niet wil behouden. Eergisteren had hij de chefs der afdeelingen ontboden om de loopende zaken af te doen en de noodige stukken te teekenen, besloten om nog dien eigen avond het hotel van het ministerie te verlaten, maar op het dringend aanzoek van wege den koning, om nog eenige dagen aan de zaken te blijven, ten einde zijne ambtgenooten in de gelegenheid te stellen naar iemand om te zien om hem te vervangen, was hij voorloopig nog gebleven. Thans wordt de generaal *Schramm* genoemd als de vermoedelijke nieuwe minister van oorlog. Deze scheen echter nog bezwaren te maken.

— Laatstleden Dingsdag heeft zich de Koning met den *Graaf van Parijs*, zijne Zonen en een talrijk gevolg, begeven naar de troonzaal, waar de maarschalk *Soult* de commissie, onder wier toezigt het standbeeld van den hertog *van Orléans* is opgerigt, aan Z. M. voorstelde. De maarschalk reikte het proces-verbaal der inwijding van dat standbeeld den Vorst over, en sprak Hem toe uit naam der troepen, zoo te land als ter zee dienende, welke dit gedenkteeken hebben doen verrijzen als een blijk van hunne achting voor den waardigen Zoon van *Lodewijk-Philips*. Z. M. gaf het proces-verbaal aan den *Graaf van Parijs*, dien hij aan de hand had, met bijvoeging van deze woorden: »Mijn dierbaar kind, ik kan niet beter doen dan dit u te geven. Gij zult deze getuigenis van de gevoelens van vertrouwen en gehechtheid, welke het leger uwen goeden Vader toedroeg, als een kostbaar geschenk bewaren." De Koning rigtte zich nu tot de commissie, en betuigde haar, en dus het leger, de nationale garde, geheel Frankrijk, zijnen dank voor de nieuwe hulde aan zijnen onvergetelijken Zoon gebragt.

— De bevalling van Mevrouw de Prinses *de Joinville* wordt elk oogenblik te gemoet gezien. De kanselier en de groot-referendaris van de kamer der pairs hebben brieven van den Koning ontvangen, waarin zij uitgenoodigd worden zich gereed te houden, om tot dat einde op de Tuilerein te komen.

— Van wege het ministerie van buitenlandsche zaken is dezer dagen een agent, de heer *Hamont*, naar Tanger gezonden met depeches voor onzen consul-generaal aldaar. Daaronder bevond zich eene nota aan den keizer van Marocco gerigt, waarbij het fransch gouvernement verklaart, dat het voornemens is *Abd-el-Kader* op het Maroccaansch grondgebied te vervolgen. De keizer van Marocco wordt aan de bepalingen van het gesloten traktaat herinnerd, en worden voorts de jongste gebeurtenissen aangehaald, ten bewijze dat de keizer die bepalingen niet gehouden heeft noch heeft kunnen houden, weshalve men zich-zelf regt wil verschaffen.

— De *Moniteur* behelst een rapport van den minister van marine aan den Koning nopens den brand van het Mourillon, waarvan de schade thans opgegeven wordt ruim drie millioenen fr. te bedragen. Uit hetzelve schijnt te blijken dat de brand niet door moedwil zou aangekomen zijn.

— Eene telegraphische depeche, door den kommandant der 21ste militaire divisie, generaal *de Castellane*, aan den minister van marine den 28sten dezer gerigt, kondigt aan dat al de troepen die te Port-Vendres naar Oran moesten ingescheept worden, vertrokken waren. Negen rijks-vaartuigen, waarvan sommige verscheiden reizen gedaan hebben, zijn gebruikt geworden tot het overvoeren der troepen naar Algerie, welke te Port-Vendres, Marseille en Toulon ingescheept zijn. Men is met de inscheping den 13. October begonnen en den 28sten waren 9290 man en 987 paarden aan boord en uit gezegde havens vertrokken.

Een brief van den maarschalk *Bugeaud*, den 21sten uit de omstreek van Milianah geschreven, vermeldt, dat hij den volgenden dag op Teniet-el-Hat en van daar op Tiaret marcheren wilde, waar het land in volkomen opstand was. Zijn korps bestond uit 3000 man infanterie, 500 paarden en 3 bergstukken, waaraan zich 400 inlandsche ruiters hadden gevoegd, op welke men eigentlijk weinig rekende. Op den weg van Algiers naar Milianah was het land rustig.

De kolonel *Saint-Arnaud* was den 17den October met eene kolonne van 1700 man, 270 paarden en 3 houwitsers aan de Djedionia, om de kolonne van Mostaganem te ondersteunen.

Den 28sten October was de genaal *Lamoricière* aan de Oued-Tleta, bij Nedroma gekampeerd, met eene kolonne sterk 4500 man infanterie, 650 ruiters en 10 bergstukken. Hij was voornemens *Abd-el-Kader* te vervolgen, die het land der Traras had verlaten na de gevechten van den 12den, 13den en 15den, om wat zuidelijker te trekken, na de Tafna te zijn overgegaan.

Na de voormelde gevechten van den 12den, 13den en 15den, hebben verscheidene nabij zijnde stammen, zooals de Traras, de Ghrossels, de Souhalia en eenige gedeelten der Beni-Amers zich op genade aan den generaal *Lamoricière* overgegeven.

Voor het overige was thans de geheele provincie Oran in opstand gekomen en de gemeenschap aan de zijde van Mascara, Tlemcen en met het binnenland afgebroken.

— Ter beurze van heden (31 October) waren genoteerd: 5 pCt. 117,55; 3 pCt. 82,55; Spanje 3 pCt. $37^{5}/_{8}$; Rom. L. $102^{1}/_{4}$.

ENGELAND.

LONDEN, den 30sten October.

Overeenkomstig het bestaand voornemen, is het kolosaal standbeeld der Koningin, op het midden van het plein der beurs alhier, gisteren van zijne omkleedselen ontdaan geworden, zonder dat daarbij eenige bijzondere plegtigheid plaats greep. Het is uit een blok wit carrarisch marmer, ter hoogte van nagenoeg negen engelsche voeten, door den beeldhouwer *Lough* vervaardigd, en laat, zoo wel ten opzigte der sprekende gelijkenis als der fraaije uitvoering, niets te wenschen over. H. M. wordt voorgesteld in het gewaad der orde van den kousenband, hetwelk zij, een jaar geleden, bij de inwijding van het gebouw droeg, en haar hoofd is met een prachtigen diadeem gedekt.

— Laatstleden zondag morgen is in Highstreet, te Gravesend, brand in den grooten victualiewinkel *Het Zwarte paard* uitgebarsten, door welken brand dat huis, benevens vijf anderen, in genoemde straat, en drie welke daaraan van achteren grensden, geheel vernield zijn. Een man is daarbij omgekomen, en een ander wordt nog vermist.

— Er zijn voortdurend geruchten in omloop, dat de havens voor den graanaanvoer opengesteld zullen worden; de tarwe tegen 4 sh.

en rogge tegen 2 sh., haver 1 sh., boonen en erwten 2 sh. per quarter, en meel 2 sh. per zak. Hierdoor rekent men dat een millioenen quarter graan en meer, die thans hier te lande in entrepot liggen, zullen losgelaten worden; voorts 170,000 vaten meel uit de Vereenigde Staten op weg, binnengevoerd 150,000 vaten uit Kanada en 60,000 quarter tarwe uit de Oostzee.

— Een Dublinsch blad kondigt aan dat de inzameling der zoogenaamde *O'Connell* schatting voor 1845, in al de Iersche parochien, op zondag 16 november plaats zal hebben. Alle Conservative bladen ergeren zich aan deze aankondiging, uit welke zij het besluit trekken dat de volksleider, die zich den naam van den Bevrijder laat welgevallen, ongevoelig is voor het lot zijner arme landgenooten, welke thans, bij hunne reeds bestaande behoefte, nog met volslagen gebrek en hongersnood, ten gevolge van den grootendeels mislukten aardappelenoogst, bedreigd worden; mits hij slechts voort kan gaan hunne schellingen, al ware het tot den laatsten toe, voor zich te verkrijgen. Gunstig doen zij hierbij het gedrag van vele Iersche landheeren uitkomen, die hunnen pachters het geheel, of althans een groot gedeelte hunner huren, voor dit jaar, kwijtgescholden hebben.

O'Connell heeft, in de laatst gehouden vergadering der associatie tot herroeping der Unie, hevig tegen *Rosas*, den dictator van Buenos-Ayres, uitgevaren, en verklaart zich aan de zijde der Ministers te zullen scharen, ten opzigte van alle maatregelen welke zij tot beteugeling van dien dwingeland zouden willen voorslaan.

— Volgens de jongste berigten uit de Vereenigde Staten, was alle denkbeeld aan oorlog met Mexico verdwenen. In Mexico is de rust ongestoord gebleven, in weerwil der dagelijksche geruchten van zamenzweringen onder de troepen. De generaal *Paradès* heeft eene proclamatie aan die welke onder zijne bevelen staan uitgevaardigd, die in een voor het Gouvernement gunstigen toon gesteld is. Het geschil tusschen den Franschen Minister en de Mexicaansche Regering is op eene ongunstige wijze geëindigd, zoodat hij den 5 September zijne paspoorten heeft ontvangen.

— In de Vereenigde Staten maakt men velerlei gissingen omtrent de wijziging van het bestaand tarief in het ophanden zijnde Congres. Vrij algemeen dacht men dat de president het gevoelen toegedaan was om tot het voormalig regt van 20 pCt. van de waarde, op alle inkomende goederen, terug te keeren. Maar zijn gevoelen en dat van het Kabinet werd van gering gewigt in vergelijking van dat der Wetgevende Huizen, geacht.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 97; Ned. $2^1/_2$ pCt. 59; 4 pCt. $92^1/_2$ Spanje $26^7/_8$; Portugal $58^1/_2$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den November.

Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 29sten October jl. tot lid van den Raad van State benoemd, den heer *H. W.* baron *van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen*, lid van de ridderschap en van de Staten der provincie Gelderland.

— De Minister van Kolonien, daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, heeft aan den handel bekend gemaakt, dat aan den Gouverneur-Generaal over Nederlandsch-Indie het bevel wordt afgezonden, om de *afschepingen van rijst* naar Nederland, zoo veel doenlijk, te bevorderen, en bepaaldelijk, om gedurende het jaar 1846 aan alle Nederlandsche schepen, die minstens de helft der gemeten scheepsruimte met rijst aanvullen, ten einde naar Nederland overgebragt te worden, vrijen toegang te verleenen tot de kleine havens van Java, benevens kwijtschelding of restitutie van het uitgaand regt op de rijst, — van het inkomend regt op de zakken, waarin de rijst zal worden afgescheept — en van de gewone havengelden; alles op behoorlijken borgtogt, dat aan de voorwaarde van invoer in Nederland zal worden voldaan.

— Het bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangebodene ontwerp, betreffende de oude muntspecien, behelst hoofdzakelijk de volgende bepalingen:

» De Regering zal gelegenheid geven ter inwisseling der nog in omloop zijnde zilveren provinciale en generaliteits-muntspecien, en daarna den tijd en wijs bepalen, op welke deze, hetzij in eens, hetzij achtervolgens buiten cours worden gesteld. Voor deze inwisseling zullen kunnen worden uitgegeven muntbiljetten van *ƒ* 2,50, *ƒ* 5, *ƒ* 10, *ƒ* 20, *ƒ* 100 en *ƒ* 500. Geene zoodanige biljetten kunnen worden uitgegeven, dan tegen intrekking van een gelijk bedrag der in te wisselen munt. De uitgifte geschiedt met medewerking van de Nederlandsche Bank, welke de in te trekken munt ontvangt en daarvan op de uitgegeven muntbiljetten doet blijken. De biljetten moeten uiterlijk voor den laatsten December 1848, tegen gouden of zilveren munt zijn ingetrokken. De Bank zendt, zooveel noodig, de ingetrokken munt naar de Rijks munt, om tot finering of vermunting te worden gebruikt. Het verschil, hetwelk de vermunting mogt opleveren, wordt dadelijk met de Bank vereffend. Zoo lang niet al de muntbiljetten zijn ingetrokken, of bij de Bank niet een bedrag aan nieuwe munt voorhanden is, gelijk aan dat der nog in omloop zijnde biljetten, kunnen van 's Rijks munt geene voor rekening van den Staat, of door de Bank derwaarts gezondene specien vervaardigde munten worden afgeleverd, dan aan de Bank zelve.

» Maandelijks wordt aan de Rekenkamer opgaaf gedaan van de uitgegevene en ingetrokkene muntbiljetten. Deze laatsten worden aan de rekenkamer verantwoord en door dezelve vernietigd.

» De uit te geven muntbiljetten zullen tot op het tijdstip hunner intrekking als wettig betaalsmiddel gelden, voor de sommen, daarin uitgedrukt. Geene nieuwe munt zal in 's Rijks schatkist worden aangenomen, wanneer zij eenigzins gealtereerd, verminkt of uiterlijk geschonden mogt zijn. De regering behoudt zich voor, zulks tijdelijk te doen toepassen op sommige der daarvoor vatbare oude munten. De nieuwe, of zoodanige der oude munten, op welke deze bepaling is toegepast, en die in vermunten en besnoeiden of geschonden toestand bij de lands kantoren worden aangeboden, kunnen aldaar worden aangehouden en aan 's Rijks munt opgezonden, om, na onderzoek en uitspraak, dat zij zich werkelijk in zoodanigen toestand bevinden, te worden doorgesneden en alzoo aan de aanbieders teruggegeven."

In de Memorie van Toelichting, vindt men hoofdzakelijk het volgende:

»Hoezeer bij de wet voor de hermunting, het ondoenlijk is om eene genoegzame hoeveelheid spoedig genoeg te verkrijgen, om al de oude speciën op eens tegen nieuwe in te trekken zonder tijdelijke uitgifte van bedoelde bewijzen, zoo strekt dit ontwerp van wet tot het buiten koers stellen bij Koninklijke beschikking van de oude specien, hetzij in eens, hetzij achtereenvolgende, en tot het nemen van den bedoelden tusschenmaatregel, bestaande in de tijdelijke uitgifte van papier bij de verwisseling en intrekking van oude zilveren muntspecien.

»De wijze hoe, en de tijd op welken de uitvoering van het een en ander zal kunnen plaats vinden, moet noodzakelijk aan het oordeel der Regering worden overgelaten, onder de waarborgen welke dat ontwerp voorschrijft.

»Een gedeelte van ons circulatiemiddel is eene munt van vertrouwen geworden, geschat naar het zilver hetwelk daarin moest gevonden worden, in het uitzigt om deze gebrekkige munt eenmaal zonder verlies in volwaardige specie te zien verwisselen, en indien nu dat vertrouwen tijdelijk kan worden overgebragt op de bewijzen die voorloopig in plaats der gebrekkige specien zullen worden gesteld, tot dat eene genoegzame hoeveelheid nieuw geld beschikbaar is, dan zal door den tusschenmaatregel het verder besnoeijen der ingewisselde specien verhinderd, en alleen daardoor in den tegenwoordigen stand van zaken eene werkelijke verbetering zijn aangebragt.

»Het papier moet in juiste verhouding staan tot de oude specien en deze in nieuw herschapen zijnde, moet zoowel als andere volwaardige munt dienen, om de voorloopige bewijzen weder in te trekken.

»De evenredigheid moet verzekerd worden door tusschenkomst van het ligchaam dat het depôt der oude specien houdt, waarin ook de nieuwe moeten overgebragt worden tot een bedrag dat steeds een voldoend onderpand oplevert voor de intrekking van het papier, dat daartoe tijdelijk eenen legalen omloop als munt moet verkrijgen.

»De gewigtige en gegronde bezwaren, welke tegen het uitgeven van eenige soort van papieren geld bestaan, schijnen hier niet in aanmerking te komen, daar dit wets-ontwerp de meeste zekerheid oplevert, dat er voor geen enkelen gulden in papier zal worden uitgegeven, waarvoor niet een gelijk bedrag in muntspecien of munt-materiaal bewaard blijft, zoodat niet alleen voor de circulatie geene gevaren van dien maatregel te duchten zijn, maar ook zelfs in lateren tijd daarop nimmer als voorbeeld zal kunnen worden gewezen, om een glimp te geven aan eene andere wijze van uitgifte van papieren geld.

»Niets verhindert om, gedurende eenigen tijd ook oude specien in omloop te houden en om deze gaande weg te zuiveren van de minstwaardige, kunnende dan, ten aanzien van sommige nog tijdelijk blijvende oude specien, welligt de beide laatste artikelen van het ontwerp dienen, als het eenig geschikt middel om het verderfelijk verminken der munten op eene afdoende wijze tegen te gaan, namelijk: » dat de besnoeide niet behoeven te worden aangenomen," gelijk dit ten aanzien van al de nieuwe munt het geval is, en de bevoegdheid wordt verleend, om verminkte nieuwe munt of die met de nieuwe nader zal worden gelijk gesteld, bij

de kantoren aan te houden, en, na uitspraak van het collegie van de Munt, door te snijden, als een vermogend middel om misdrijf tegen te gaan, door het algemeen weigeren van gesnoeid geld."

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, hebben zich ll. Vrijdag met het onderzoek van de ontwerpen van wet nopens de pensioenen, het zegel en andere punten beziggehouden.

— Men verneemt, dat de heer Dr. *C. G. Cobet* door Z. M. is benoemd tot lid van het Koninklijk Nederlandsch instituut.

— De Staten der provincie Utrecht zijn buitengewoon beschreven tegen Donderdag den 6 November aanstaande, tot het doen eener herkiezing van een Lid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Bij een besluit van Z. M. van den 25 October jl., n°. 93, is aan den fungerenden hoofdingenieur van den waterstaat, *van der Kun*, een eervol ontslag verleend als ingenieur-directeur van den Rijn-Spoorweg, onder dankzegging voor zijne in die betrekking bewezen diensten, en is genoemde ingenieur daarbij benoemd tot Hoogstdeszelfs commissaris bij de Nederl. Rijn-Spoorweg-Maatschappij, behalve de andere functien, die hem bij hetzelfde besluit, met betrekking tot den aanleg en exploitatie van spoorwegen in het algemeen, zijn opgedragen. Ten gevolge van de veranderde betrekking van den heer *van der Kun*, wordt zijn verblijf van Utrecht naar 's Gravenhage overgebragt.

— Het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland heeft ll. Donderdag uitspraak gedaan in de zaak van *J. Stichter*, zich ook noemende broeder *Pacomius*. Het hof heeft hem schuldig verklaard aan de hem aangetijgde belangrijke diefstallen, jegens Mgr. den bisschop *van Curium*, en te dier zake veroordeeld tot een half uur tepronkstelling, confinement van 12 jaren en in de kosten.

— De *Utrechtsche Courant* berigt heden het volgende:

» Wij vernemen, dat een gepensionneerd officier in eene nabij gelegen stad is gearresteerd, als beschuldigd wordende van eenige valsche coupons te hebben uitgegeven. De zaak wordt geregtelijk onderzocht."

— De baron *van Westreenen van Tiellandt* is dezer dagen te 's Hage teruggekeerd van eene reis door Duitschland, Hongarije, Bohemen, enz., alwaar hij weder de voornaamste inrigtingen van kunsten en wetenschappen heeft bezocht.

— De steurharingvisscherij, welke zich aanvankelijk zeer ongunstig liet aanzien, doet zich thans zoo gunstig voor, dat men zich den tijd niet herinnert, dat in den loop der maand October zoo vele bezendingen te Scheveningen zijn aangekomen. Sedert den 24 dezer zijn weder 11 schuiten aldaar van de visscherij teruggekeerd, welker gezamenlijke ladingen bedroegen 647,000 stuks.

— Van den Helder meldt men, onder dagteekening van den 27 October:

« Heden heeft men alhier een allerdroevigst ongeluk te betreuren. De loodsboot n°. 3, waarop zich bevonden de schipper *Hoogheid* en zijn zoon, benevens twee of drie loodsleerlingen, kwam heden middag uit het kanaal op de hoogte van het Schulpengat, ten einde in het Nieuwediep binnen te komen. Door het stormachtige weder en de hooggaande zeeën, is gemeld vaartuig omgeslagen en zijn allen, die er zich op bevonden, eene prooi der golven geworden. De pogingen, door een in de nabijheid zeilenden Rinkelaar, om nog een der schipbreukelingen te redden, die zich voor aan den boegspriet had gehouden, waren echter vruchteloos, dewijl het omgeslagen vaartuig niet kon bereikt worden. De ongelukkigen laten vele bedroefde betrekkingen achter."

— Uit Groningen schrijft men:

» De opbrengst der stads gemaalbelasting op rogge van Nov. tot Maart e. k., geraamd op ƒ 10,000, zal, vermeerderd met de opbrengst eener vrijwillige inschrijving der gegoede burgers, aangewend worden, om in den aanstaanden winter grof roggebrood en grof roggemeel tot lager prijs voor de minvermogende verkrijgbaar te stellen; eene tijdelijke opheffing dier belasting zou den broodprijs slechts weinig verminderen en ook de meergegoedden ontlasten. Er zullen kaartjes elk ter waarde van 10 à 15 cents, invoege nader te bepalen, naar mate van het bet bedrag der inschrijvingen, uitgegeven en later uit het op de bovengemelde wijze daar te stellen fonds tegen geld ingewisseld worden. Elk inschrijver ontvangt een aantal dier kaartjes, te zamen beloopende ongeveer een derde meer dan de door hem ingeschreven som, en kan die kaartjes naar goedvinden uitgeven aan des behoevende ingezetenen, welke ze aan de broodbakkers dezer stad in betaling van grof roggenbrood en grof roggenmeel zullen kunnen geven. De broodbakkers kunnen die kaartjes maandelijks tegen geld inwisselen, mits op hun woord als eerlijk man verklarende, dat zij voor die kaartjes werkelijk grof roggebrood of grof roggemeel afgeleverd hebben. Op degenen, die van deze weldadige inrigting misbruik mogten maken, zullen de bij de wet bepaalde straffen toegepast worden."

— Het weekblad *de Tijdgenoot*, dat sedert vijf jaren bestond en niet zelden gewigtige beschouwingen, inzonderheid van staatkundigen aard, bevatte, kondigt in zijn N°. 47 aan, dat het ophouden zal in het licht te verschijnen.

Naar men verneemt zal er daarentegen met primo Januarij een nieuw blad verschijnen, in den vorm van het algemeen *Handelsblad*, als tolk van de behoudende partij.

— De *Leidsche Courant* behelst het volgende:

» Groot was onze teleurstelling bij het zelf lezen van den *Letterbode* van den 17den October ll., n°. 43, waaruit de *Middelburgsche Courant* ons had verteld, dat Prof. *Tydeman* met *Bilderdyks* Geschiedenis des Vaderlands, vóór Maart 1846 gereed zou zijn. In dat berigt verzoekt wel de Prof. dat degenen die hem iets willen toezenden, dit nu te doen vóór Maart 1846, in plaats van 1840, zoo als hij in het 12de deel had verzocht, doch verklaart tevens dat hij geene notitie zal nemen van eenige aansporing, tot voltooijing zijner uitgave van dat werk, maar datgene afdoen wat hem telkens het dringendst voorkomt."

— In het afgeloopen jaar zijn er 13 nieuwe Afdeelingen van de Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, tot stand gekomen, van welke 1 in de Provincie Noord-Holland, 1 in Utrecht, 3 in Gelderland, 3 in Groningen en 5 in Vriesland. Daardoor is het gezamenlijk aantal Departementen geklommen tot 269, bevattende 13821 leden.

Na hetzelve: DE HULPMIDDELEN VAN JONATHAS, of DE KNECHT VAN TWEE MEESTERS, Vaudeville met Zang in een Bedrijf.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang, *f* 0,90. Tweede Rang, *f* 0,70. Derde Rang, *f* 0,40. Vierde Rang, *f* 0,25.

De zes Kaartjes van de Eerste Rang *f* 4,00, telken avond gangbaar. De Plaatsen kunnen dagelijks aan den Schouwburg besproken worden, tegen betaling van 10 Cents voor iedere plaats.

Aanvang ten zeven ure.

BERIGT.

H. ANTOINE, Fabrikant in beste STALEN GOEDEREN van *Namur*, heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat hij alhier gearriveerd is met een zeer groot Assortiment ZILVERPLEETWERK. Hij hoopt door de uitmuntende qualiteit dier artikelen en de uiterst geringe prijzen, het vertrouwen der Ingezetenen dezer Stad te verwerven.

Zijn Magazijn is geplaatst digt bij het Stadhuis, tegenover het huis van den Heer VAN MERM.

*** De Ondergeteekenden geven bij deze kennis aan hunne geëerde Begunstigers, dat zij den HOUTHANDEL, gedreven onder de firma VAN LIJNEN & PONDMAN, te *Gorinchem*, hebben overgedaan aan de Heeren **PIETER NOOMEN & COMP.** alhier. — Met erkentenis voor de gunst en het vertrouwen ons betoond, bevelen wij Hun-Ed. minzaam aan; blijvende de eerst ondergeteekende, geheel en alleen, met de likwidatie voor gezegde firma belast.

ZAANDAM, den 31sten October 1845.

J. VAN LIJNEN.
J. PONDMAN.

*** Blijkens bovenstaande Advertentie, hebben wij de eer onzen HOUTHANDEL, overgenomen van de Heeren VAN LIJNEN & PONDMAN, te *Gorinchem*, gunstig aan te bevelen, aangezien wij al het mogelijke zullen trachten aan te wenden, de uitbreiding en het vertrouwen door eene prompte en zeer civiele bediening te verwerven.

ZAANDAM, den 1sten November 1845.

PIETER NOOMEN & COMP.

Wekelijksche Annonce van Fabrijksprijzen van *Garen*, *Lint* en *Band*, bij GEZUSTERS BOEX te *Breda*.

Wij hebben het genoegen UEd. wederom onze driemaandsche prijscourant aan te bieden van al onze Goederen, welke wij reeds sedert 1840 tegen Fabrijksprijzen verkoopen; dat is zonder eenige winst, als alleen de korting, die wij van den Fabrijkant genieten, die, door één gerekend, niet meer dan 3 hoogstens 4 percent bedragen: daarentegen kunnen wij geene kosten hoegenaamd op ons nemen en laten wij geene goederen uit het Magazijn gaan, zonder voorafgaande betaling, die men doen kan in Wissel, Banknoot, Coupon of Specie, terwijl wij hetgeen men te veel mogt overgemaakt hebben bij de goederen terugzenden.

Indien Goederen niet voldoen mag men die gerust terugzenden, mits dadelijk en franco.

Eindelijk maken wij een ieder attent op het ondernemen van dusdanige Affaire, mits men ten minsten met 2 of 3 personen daarin kan werkzaam zijn, en op eene kleine plaats of dorp minstens twee duizend Gulden en in eene grootere plaats of stad van vier tot vijf duizend Gulden daartoe kan aanbrengen: in welk geval wij Hen in staat kunnen stellen om voor dezelfde prijzen te verkoopen, als in deze prijscourant zijn aangeduid; verschillende Dépôts zijn reeds op dezen voet met ons in goede betrekking.

GAREN, vlaamsch zwart en graauw, 6 toers 4 mast 85 ct. spaargaren 93 ct. het ℔.
Groote strengen 40 toers n°. 8, 110 ct. n°. 9, 120 ct., 8 mast demi soie 125 ct » »
Wit Boschgaren 10 toers n°. 4, 130 ct. n°. 5, 155 ct. n°. 6, 175 ct. n°. 7, 200 ct. » »
Best zwart Rijssels garen 100 ct. het Pak, wit plat dito 120 ct. het Pak beide van 6 mast.
HAKEN en OOGEN, pleeten en beste zwarten; alle grootens, of assorté 80 ct. de 5 ons.
Koperen dito op kaarten zwaar soort n°. 9, 85 ct. n°. 2, 130 ct. 3½ ℔ 165 ct. het pak van 6 pakjes.
Koperen en koperen vertinde stophaken en oogen n°. X, 85 ct. het pak van 12 pakjes.
KAARTEN, fijne Jaskaarten de 12 spel, 80 ct. fijne Whistkaarten de 12 spel, 130 ct.
Superfijn en Whist à la rose de 12 spel, 155 ct. Whist à l'aigle de 12 spel, 180 ct.
BREIKATOEN. Eng. Watertwist of weefkatoen n°. 6 en 8, 52 ct. n°. 10, 12 en 14, 54 ct. de 5 ons.
Ongebleekt Eng. Labadist van *Strutt*, 6 en 8 draads 40 ct. wit dito 47 ct. het ℔.
Ongebleekt Eng. Breikatoen van *Strutt*, n°. 6, 8, 10, 14 en 20
Greentie 4 draads. Prijs van het ℔ 53, 56, 59, 65, 75 ct.
Wit Eng. Breikatoen van *Strutt*, n°. 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 26.
Greentie 4 draads. Prijs van het ℔ 63, 66, 69, 72, 75, 77, 80, 83, 90, 92 ct.
Best 4 draads wit Eng. Breikatoen van *Strutt*
N°. 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 30, 34, 40, 50, 60, 70, 80.
73, 76, 79, 82, 85, 87, 90, 93, 100, 102, 108, 115, 125, 150, 180, 220, 250 het ℔.
Effen blaauwe Breikatoen n°. 12, 80 ct. Blaauw en wit gemeleerd 80 ct. het ℔.
Blaauw grijs Merinos Breikatoen van *Strutt* 4 draads n°. 12, 95 ct. n°. 14, 98 ct. het ℔.
Echt wit dito van *Strutt* 4 draads n°. 12, 130 ct. n°. 14, 135 ct. het ℔.
NAAIKATOEN. Wit *Best Tambour* van *Strutt* n°. 10, 12, 16, 20, 24, 32, 40, 50.
70, 72, 75, 80, 86, 100, 115, 165 ct. het ℔

Men gelieve op te merken, dat wij ons uitsluitend toeleggen op het Brei- en Naaikatoen van het gerenomeerd Fabrijk van *Strutt* welke kwaliteit *niets* te wenschen overlaat en waarover men zich nimmer kan te beklagen hebben.

Gekleurd Eng. Naaikatoen n°. 18 blaauw en zwart 90 ct. andere kleuren 80 ct. het ℔.
Naaikatoen in kluwen n°. 16 wit 90 ct. n°. 20, wit en gekleurd 95 ct. het ℔, van 320 kluwen.
NB. Bovenstaande Brei- en Naaikatoenen, zijn allen in Russisch wigt: met het pak van 5 ℔ genomen, komen die nog 10 tot 20 ct. op het pak minder.
2-draads Klosjes van *Strutt*, wit, zwart en gekleurd 21 ct. het dozijn.
3-draads Klossen van *Evans* met zwijnshoofd van 100 yards zwart 38 ct. het dozijn.
6 draads Klossen van *Evans* met zwijnshoofd van 300 yards wit 130 ct. » »
6-draads Klossen op Bruin hout van 300 yards, wit 130 ct. het dozijn.
NB. Indien men de Klossen van andere Fabrijken voor dezelfde prijs of minder aanbiedt, gelieve men te bedenken, dat die meestal een derde minder lang zijn.
LAMPKATOEN. Ordinair de 5 ons 41½ ct. Best soort 45 ct. Best Kaarskatoen 55 ct. de 5 ons.
KNOOPEN. Fijne hoornen Vest- 28 ct. Buis- 42 ct. Roks- 54 ct. Jas- 80 ct. het gros.
Halfronde Patentknoopen » 42 ct. » 65 ct. » 70 ct. » »
Fijne platte met kousjes » 50 ct. Roks- 95 ct. Jas- 100 ct. Groote Jas- 125 ct. » »
Paardenharen knoopen » 60 ct. Buis- 100 ct. Roks- 105 ct. Jas- 145 ct. » »
Okkernooten knoopen assorté » 31 ct. het gros, IJzere, 4 gaatjes 13 en 15 ct. » »

KOORD. Wit Eng. Groskoord van *Evans*, 12 els n°. 4, 92 ct. n°. 6, 125 ct. n°. 8, 160 ct. » »
Wit Eng. Pondkoord van *Evans*, 000, 95 ct. 0000, 105 ct. de 5 ons.
Zwart merinos Jaskoord om te booren 23 els, 240 ct. het dozijn.
Best zwart zijden dito n°. 2 » » » 30 » 47 ct. » stuk.
Best dik dito dito » 5 » » » 30 » 95 ct. » »
Zwart Kameelshaar dito » » » 30 » 50 ct. » »
Dun zwart Kameelshaar dito » » » 150 » 85 ct. » »
Wollen Kloskoord 23 els., best soort, zwart, blaauw, rood en gemeleerd 165 ct. het dozijn.
LADDER. Wit linnen muts- en rokkenladder, 9 els, n°. 2, 105 ct. n°. 4, 175 ct. » »

IN HET GROOT IS ALLES NOG MINDER TE BEKOMEN.

LINT, graauw en bl. linnen lint, 7 els, n°. 3, 33 ct. het dz. Bl. Brug- 7 els, n°. 3, 60 ct. het dz.
Wit katoen Lint 7 els, n°. 00, 12 ct. n°. 17, 16 ct. n°. 1, 19 ct. n°. 3, 26 ct. » »
Zwart katoen Lint 7 els, n°. 00, 13 ct. n°. 0, 15 ct. het dozijn.
Wit katoen Taflint getand, 12 els, n°. 4, 50 ct. n°. 6, 70 ct. n°. 10, 110 ct. n°. 12, 130 ct. het dz.
Wit kat. atlas Lint 12 els, n°. 12, 200 ct. het dz. Rood Flesschenband 7 els n°. 00, 20 ct. » »
Wit linnen Lint 7 els, n°. 00, 15 ct. n°. 17, 19 ct. n°. 1, 24 ct. n°. 3, 36 ct. » »
Wit perkal Lint 7 els, n°. 7, 18 ct. n°. 21, 20 ct. n°. 33, 26 ct. n°. 45, 36 ct. » »
Wit Boschband 15 els, n°. 0, 66 ct. n°. 1, 88 ct. n°. 2, 115 ct. n°. 3, 160 ct. » »
Met minstens 25 Dz. » » 63 ct. » » 84 ct. » » 110 ct. » » 150 ct. » »
Fijn wit Fransch linnen Lint, 11 els, van enkel hennepvlas, buitengewoon Sterk, n°. 1½, 105 ct. n°. 2, 115 ct. n°. 3, 145 ct. n°. 4, 175 ct. het dozijn.
Katoen filosel Lint 7 els, n°. ½, 22 ct., n°. 1, 28 ct. prima 7 els, n°. ½, 26 ct. n°. 1, 34 ct. het dz.
Echt Zwitsersch filosel Lint 15 els, n°. ½, 24 ct. n°. 1, 35 ct. het stuk.
Zw., bl., r. en gr. brat Lint 13 els, n°. 1, 165 ct. n°. 2, 210 ct. n°. 4, 315 ct. n°. 5, 350 ct. het dz.
Zw., bl., en gr. merin. Lint n°. ½, 25 els, 40 ct. n°. 3. 13 els, 28 ct. n°. 4, 13 els, 36 ct. het stuk.
Zw. Kameelh. Gallon voor Jassen 25 els, n°. 1, 50 ct. dito met werkjes n°. 1, 25 els, 65 ct. » »
Best boeren Bretelband 15 els, n°. 100, 55 ct. het stuk, op Rollen van 103 ellen 370 ct. de Rol.
Zwart en wit katoenen Schoenlint best soort 9 els, n°. $\frac{3}{4}$, 70 ct. het pak van 20 stuk.
Zwart en wit halfzijde dito 12 els, n°. $\frac{3}{4}$, 150 ct. fijn 168 ct. superfijn 240 ct. het dozijn.
Effen zwart halfzijden loodband 18 els, n°. ¼, 22 ct. n°. ½, 24 ct. n°. 1, 30 ct. het stuk.
Prima zwart fluweelen band 36 els, n°. 12, 135 ct. n°. 16, 160 ct. n°. 20, 190 ct. » »
Zw. zijd. Tafl. n°. 1½, 27 ct. n°. 2, 30 ct. n°. 3, 39 ct. n°. 4, 48 ct. n°. 6, 80 c. het st. van 12 ell.
Wit dito n°. 1, 33 ct. n°. 1½, 45 ct. gekl dito » 75 ct. » » 95 ct. » » 145 c. n°. 9, 225 c. 20 »
Zw. en gekl. sat. Lint n°. 1, 30 ct. n° 1½, 38 ct. n° 2, 55 ct, n° 3, 70 ct. n° 4, 86 c. n° 6. 120 c. 20 »
Vele soorten van façonné en Modelinten in verschillende breedten en kwaliteiten.
NAALDEN. *Londen*, lange en korte 83 ct. Beste B. naalden met de kroon 100 ct. de duiz. naalden.
Eng. Kroonnaalden van *Hemming*, 210 ct. het duizend, extra beste Kleermakers van *Hemming*, met verguld étiquette en gedreven blaauwe oogen 50 ct. de honderd.
Stopnaalden Kleefsche 17 ct. D long 29 ct. beste Saaijets 38 ct. de honderd.
NACHTLICHT. Best Waslicht 75 ct. groot dito 100 ct. de 12 doosjes.
RINGEN. Gordijnringen 50 ct. de 100 stuk. Witte Soutien 190 ct. het dozijn.
SAAIJET. Veensch, goed soort, zwart 125 ct. alle andere kleuren 130 ct. de 5 ons.
Eng. Saaijet, supra soort en echte kleuren, bijzonder aanbevelingswaard.
Zwart en wit in n°. 12, 13, 14, 16, 20, 24, 28, 32.
Prijs van zwart en wit, het Eng. ℔ 110 ct. 115 ct. 120 ct. 160 ct. 220 ct. 235 ct. 300 ct. 370 ct.
4 kleuren. grijs in n°. 13, 14 en 16 het Eng. ℔ 120 ct. 125 ct. 175 ct.
blaauw grijs in n°. 13, 14 en 16 » » » 125 ct. 130 ct. 185 ct.
Nassau 5. in n°. 14 » » » 140 ct.
dito, 6. en Indigo blaauw » » » 160 ct.
} In losse en ronde draad.
SPELDEN. Bossche Spelden n°. 6, 83 ct n°. 7, 98 ct. dito platkoppen n°. 8, 105 ct. n°. 9, 112 ct. het pak van 2880 stuks in 30 br. Loodkoppen n°. 3, 41 ct. het pak van 1980 stuks in 20 br. Pondspelden assorté 70 ct. het ℔, dito platkoppen n°. 6, 10, 16, 18, en baker- 115 ct. het ℔. Duitsche Patent platkoppenspelden op rosé papier, het Pak van 6000 stuks 20 brieven n°. 6, 150 ct. n°. 10, 170 ct. n°. 16, 220 ct. n°. 18, 280 ct. het pak. dito bakerspelden het pak van 500 stuks in 10 brieven n°. 28, 35 ct. n°. 40, 50 ct. het pak, opregte Engel. *Kirby, Beard & Comp.* platkopspelden op rosé papier n°. 1, 2,25 n°. 1½, 2,55, n°. 2, 2,70, n°. 3, 2,80, n°. 3½, 2,90, n°. 4, 3,20, n°. 5, 3,35 het pak van 6000 stuks in 15 br.
VETERS. Katoenen 11 draads, wit, zw en gekl. $\frac{4}{4}$ els, 36 ct. $\frac{6}{4}$, 48 ct. $\frac{8}{4}$, 60 ct. $\frac{12}{4}$, 88 ct. het gr.
Zwarte katoenen met patent beslag $\frac{5}{4}$ els, 50 ct. het gros.
Wit linnen renforcé veters 13 draads $\frac{8}{4}$ els, 150 ct. $\frac{12}{4}$, 210 ct. $\frac{16}{4}$, 290 ct. het gros.
Gekleurde zijden veters $\frac{6}{4}$ els, 60 ct. Zwart zijden veters n°. 10, $\frac{4}{4}$, 28 ct. $\frac{8}{4}$, 42 ct. het dozijn.
Beste witte zijden floretten veters 3 els, 85 ct. 4 els, 110 ct. 5 els, 125 ct. het dozijn.
VETERBAND. Wit kat. 14 els, n° 3, 3? ct. n° 4, 40 c. n° 5, 53 c. n° 6, 65 c. n° 12, 145 c. h. dz.
Wit linnen dito 30 els, n°. 13, 90 ct. het dozijn, fijn wit dito n°. 21, 135 ct. het dozijn.
dito renf. 30 els, n°. 17, 220 ct. het dz. Zw. zijden dito 28 els, n°. 12, 68 ct. n°. 18, 90 ct. het st.
WOL. Opr. witte Leyds. Wol 2, 3 en 4 draads, n°. 0, graauw 70 ct. n°. 0, half blank 75 ct. n°. 0, blank 85 c. n° 0, wit 90 c. n° 1. 105 c. n° 1, Best 110 c. n° 3, 135 c. n° 4, 150 c. de 5 ons, n° 6 en 9.
ZEEMLEER. n°. ½, 350 ct. n°. 1, 425 ct. n°. 2, 550 ct. n°. 3, 750 ct. de 12 vellen.
ZIJDE. Antwerpsche Naaizijde zwarte 285 ct. Gekleurde 335 ct. bl. zwarte 420 ct. het ons.

Wijders de volgende Artikelen, waarvan de prijs door een n°., letter of anderzins niet duidelijk genoeg kan opgegeven worden, als: Breinaalden in alle soorten, ook in kokers, rood Teekenkatoen in strengen en in doosjes, Fransche elastike Bretels, wit katoenen Bretels, Hemd- en Borstrokknoopen, fijne en superfijne Fransche Hemdknoopen, Paarlemoeren-, Manchet- en Agaatknoopjes, garen Liskoord, Schilderijkoord, zijden Kraalkoord, linnen Laarzenlint, Faveurlint, Rijgpennen, Velwatten en Pondwatten, fijne Spaansche Wol, mede allen tot *Fabrijksprijzen*.

IN HET GROOT IS ALLES NOG MINDER TE BEKOMEN.

BLOEDZUIVERING.

De geconcentreerde SIROOP VAN SALSAPARILLA, bereid door QUET, Apotheker te *Lyon*, wordt door alle Geneesheeren voorgeschreven als een voortreffelijk ZUIVERINGS- en ZWEETMIDDEL in de behandeling van de Syphilitische Ziekten, van den Dauwworm en andere Huidziekten, van de Jichtkwalen en Rhumatieke Ongesteldheden, en bij alle scherpte en ontstekingen in het bloed. Het voorschrift wegens het gebruik in 12 bladzijden. Het Dépôt is te *Breda* bij den Apotheker **H. J. VAN DEN GOORBERGH**, en in al de voornaamste steden van Nederland.

*** Alom kan INGETEEKEND worden op het *Tijdschrift*:

DE HUISVRIEND.

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land,

verzameld door **J. J. A. GOEVERNEUR.** 3de Jaargang.

Ieder Jaargang of Deel bevat 26 Vellen rojaal 8vo, waarvan de Inteekenaren maandelijks 2 Vellen ontvangen.

De prijs is per Jaargang *f* **3-00**, per post *f* **3-60**.

Bij eene vergelijking van dit Tijdschrift met eene in het Nederduitsch vertaalde Roman, zal men bevinden, dat één Deel of Jaargang van hetzelve, *vier* Deelen, *ieder* van 26 Vellen, van eene in groot 8vo gedrukte Roman zal opleveren, waarvan de prijs niet minder zou zijn dan *f* 15-00. Een Jaargang van dit Tijdschrift kost daarentegen slechts *f* **3-00**, en is zoo laag gesteld, opdat het voor ieder Huisgezin aangeschaft en tot eene uitspannings-lectuur gebruikt kan worden.

Van het 1ste en 2de Deel zijn nog Exemplaren à *f* **3-00** per Deel ingenaaid te bekomen bij den Uitgever C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers